

Co-funded by the
European Union

Сценарій VR-тренінгу: застосування методу гасіння для поведінки, спрямованої на привернення уваги, в домашніх умовах

Тривалість: приблизно 10 хвилин

Місце: сімейна вітальня/ігрова зона

Цільова навичка: застосування процедури гасіння для поведінки, спрямованої на привернення уваги

Профіль дитини: Маркус

- Вік: 5 років
- Діагноз: розлад аутистичного спектра (діагностовано у віці 2-х років)
- Рівень мовлення: говорить фразами з 2-3 слів, може виконувати прості вказівки
- Поточні навички:
 - Вміє розпізнавати основні кольори та форми.
 - Починає вивчати літери та цифри.
 - Вміє просити бажані предмети, використовуючи фрази на кшталт «хочу печиво».
 - Самостійно виконує основні завдання з догляду за собою.
 - Вміє чекати кілька хвилин, щоб отримати бажані предмети або увагу.
- Проблемна поведінка:
 - Часті гучні вигуки під час організованих занять
 - Кидає іграшки, коли не отримує негайної уваги
 - Повторює стукання по столу, щоб привернути увагу
- Підкріплювачі:
 - Час із iPad
 - Гра з бульбашками
 - Музичні іграшки
 - Фізичні вправи (стрибки, обертання)

Персонажі

- Тренер/коуч/дитина: ВСВА/Маркус, 5-річний хлопчик з аутизмом
- Вчитель: пані Рівера, РВТ (сертифікований АВА-інструктор) на стажуванні

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

This work is licensed under CC BY-NC-SA 4.0.

2023-1-DK01-KA220-HED-000153480

Сцена 1: Вступ та інструктаж (2 хвилини)

[Місце дії: Вітальня сім'ї з підготовленими матеріалами для терапії]

Тренер: «Сьогодні ми будемо практикувати застосування методу гасіння для поведінки Маркуса, спрямованої на повернення уваги, а саме стукання хлопцем по столу під час роботи. Його батьки повідомляють, що ця поведінка посилюється під час виконання навчальних завдань, і наша функціональна оцінка підтверджує, що вона спрямована на повернення уваги».

Вчитель: «Я переглянув досьє Маркуса. Я помітив, що його батьки, як правило, реагують на його стукання словами «тихі руки». Чи повинні ми робити те саме?»

Тренер: «Насправді, це повертає увагу. Давайте працювати над гасінням, підтримуючи зацікавленість хлопця у діяльності. Ми також навчимо його відповідним способам повертати увагу».

Сцена 2: Початкова практика (2 хвилини)

[Маркус і вчитель сидять за столом із завданням на співставлення]

Вчитель: «Маркусе, давай співставимо кольори». [Кладе кольорові картки на стіл] [Потім вчитель робить вигляд, ніби його перервало запитання від батька (батька може грати інший гравець або може бути уявний персонаж).

Маркус: [Починає ритмічно стукати по столу, дивлячись на вчителя]

Вчитель: [Починає говорити «тихі руки»]

Тренер: [Припиняє симуляцію] «Пам'ятайте, навіть слова «тихі руки» повертають увагу. Давайте продовжимо заняття, ніби стукання не відбувається. Будьте готові негайно підкріпити відповідне прохання».

Сцена 3: Практичне виконання (3 хвилини)

Вчитель: «Час підбирати кольори!» [З ентузіазмом] [Потім вчитель робить вигляд, ніби його перервало запитання від батька (батька може грати інший учасник або може бути «уявний» батько).]

Маркус: [Стукає по столу, дивлячись на вчителя]

Вчитель: [Зберігає увагу на батькові, не звертаючи уваги на стукіт]

Маркус: [Стукає голосніше, відсуває картки]

Co-funded by the
European Union

Вчитель: [Продовжує розмову з батьком, але дивиться на дитину і встановлює зорювання з батьком]
контакт]

Маркус: [Припиняє стукати і посміхається вчителю]

Тренер: «Ви, можливо, не усвідомили цього, але ви щойно приділили Маркусу свою увагу, а це може підсилити таку поведінку, і вона може повторюватися в майбутньому, щоб повернути вашу увагу. Давайте спробуємо ще раз».

Сцена 3б: Практичне виконання (3 хвилини)

Вчитель: «Час підбирати кольори!» [З ентузіазмом] [Потім вчитель робить вигляд, ніби його перервало запитання від батька (батька може грати інший учасник або може бути «уявний» батько.)]

Маркус: [Стукає по столу, дивлячись на вчителя]

Вчитель: [Зберігає увагу на батькові, не звертаючи уваги на стукіт]

Маркус: [Стукає голосніше, відсуває картки]

Вчитель: [Продовжує розмову з батьками, не дивиться на дитину]

Маркус: [Після короткої паузи в стуканні торкається руки вчителя – це їхня домовлена форма звернення уваги]

Вчитель: [Негайно відповідає] «Так, Маркусе, що ти хочеш спочатку: червоний чи синій?»

Тренер: «Чудово! Ви проігнорували стукання, але негайно відреагували на більш доречне прохання».

Сцена 4а: Практика ескалації (2 хвилини)

Вчитель: «Давай знайдемо зелений колір!» [Потім дзвонить телефон вчителя, і він відповідає, відволікаючи свою увагу від Маркуса.]

Маркус: [Починає дуже голосно стукати, потім встає]

Вчитель: [Продовжує розмову по телефону, не дивлячись на Маркуса і не звертаючи на нього уваги]

Маркус: [Ескалація до кидання картки.]

Вчитель: «Так, Маркусе, не кидай картку, будь ласка, підними її».

Маркус: [Починає посміхатися].

Тренер: «Хоча логічно, щоб Маркус підняв картку, ви фактично приділили увагу його поведінці, що може призвести до її повторення в майбутньому. Кращим варіантом було б

почекати, поки Маркус заспокоїться на кілька секунд і попросить вашої уваги відповідним чином, перш ніж реагувати на його поведінку».

Сцена 4b: Практика ескалації (2 хвилини)

Вчитель: «Давай знайдемо зелений колір!» [Потім дзвонить телефон вчителя, і він відповідає на дзвінок, відволікаючи свою увагу від Маркуса].

Маркус: [Починає дуже голосно стукати, потім встає].

Вчитель: [Продовжує розмову по телефону, не дивлячись на Маркуса і не звертаючи на нього уваги].

Маркус: [Ескалація до кидання картки, потім, не отримавши відповіді від вчителя, припиняє неадекватну поведінку на кілька секунд, потім обережно торкається руки вчителя]

Вчитель: «Так, Маркусе, я допоможу тобі за хвилину. Спочатку я повинен закінчити цю розмову. Будь ласка, підними картку, поки чекаєш на мене».

Сцена 5: Підсумок (1 хвилина)

Тренер: «Відмінна робота. Зверніть увагу, як поведінка Маркуса на короткий час загострилася – це той спалах згасання, про який ми говорили. Ви зберегли послідовність і підкріпили правильне прохання».

Вчитель: «Я бачу різницю порівняно з його звичайними заняттями. Чи слід нам навчити його також словесно просити про увагу?»

Тренер: «Так, це наш наступний крок. Також ви можете запам'ятати, що сеанс з Маркусом буде більш успішним, якщо ви будете використовувати такі проактивні стратегії: нагадувати йому, як він може просити вашої уваги, перед тим як почати заняття; тримати на видному місці для Маркуса наочне нагадування про те, як він може просити вашої уваги; і переконатися, що Маркус отримав достатньо вашої уваги, перш ніж ви будете змушені робити щось інше, наприклад, спілкуватися з його батьками, відповідати на телефонний дзвінок або готувати матеріали».

Сцена 6: Самостійна практика/узагальнення (2 хвилини)

Тренер: «Тепер ви будете практикуватися більш самостійно. Я буду грати тільки роль дитини, а ви будете змінювати свої дії, виходячи з реакцій дитини, а не з моїх підказок. Не забувайте в якийсь момент перестати приділяти дитині увагу, щоб створити можливості для практики».

[Тренер і вчитель практикуються в ролях вчителя і дитини для узагальнення, зосереджує на одній і тій же поведінці, спрямованій на привернення уваги, і узгоджених реакціях].

Ключові моменти навчання:

1. Зберігайте контроль над навчальним процесом, ігноруючи поведінку, спрямовану на привернення уваги;
2. Продовжуйте залучати дитину до діяльності під час гасіння;
3. Негайно підкріплюйте відповідні прохання;
4. Будьте готові до спалаху гасіння;
5. Зберігайте нейтральний настрій під час складної поведінки.

Критерії успіху:

- Вчитель підтримує зацікавленість у діяльності під час поведінки, спрямованої на привернення уваги;
- Вчитель повністю ігнорує поведінку, спрямовану на привернення уваги;
- Вчитель негайно реагує на відповідні прохання про увагу;
- Вчитель зберігає позитивний, але нейтральний настрій;
- Вчитель збирає дані про частоту поведінки, спрямованої на привернення уваги.